

BAKA István

TÁJKÉP FOHÁSSZAL

Korábbi köteteiben megtanultuk szeretni Baka István halk szavú költészetét. Az 1969 és 1995 között írt verseit közreadó posztumusz gyűjtemény (1996), amelyet a nagyon tehetséges költő korai halála von be gyásszal, különösen kiemeli az Istennel, hazával, hagyománnyal, betegséggel birkózó, szerelembe, tájba, lírába menekülő költő művészetét. Aki ilyen metaforákkal élt, mint "Emlőnyi árnyú lomb itatja / a gödrök ritkuló sötétjét" (*Nyár. Délután*), vagy "sötétlő ásítás a fa" (*Nem vagy itt*), másutt "A menny kilép medréből, szennyes árján / felhők - felpuffadt angyaltetemek - / sodródnak." (*Szürkület*), oly sokféleképpen vall a betegségről és fájdalomról (gyakorta országossá mélyítve egyéni kinjait), mint a *Döbling* verseiben, és olyan őszinte szépségű sorokat ír szerelméről, asszonyáról, mint a *Szakadj, Magdolnazápor*, oly együttérzéssel szól a szovjet népiirtás áldozataitól, mint Baka tette az *Orosz triptichon* darabjaiban: az fiatal kora ellenére is megrendítő példáját nyújtja a minden szép, jó, tragikus vagy boldog pillanat iránti empátiának.

Verseiben felvillannak a magyar történelem nagy korszakai (*Fegyverletétel*), a magyar kultúra kiemelkedő alakjai (*Zrínyi, Petőfi, Vörösmarty, Liszt Ferenc* stb.), valamint a szűkebb pátria, Szekszárd szépséges tájai, legendavilága (egész ciklust szentel Hány Jánosnak: *Hány János búcsúpohara* címmel és - mondhatjuk vele szomorúan: természetesen - az életét végigkísérő betegség, a szenvedés, a kórházi időszakok, a közeledő halál nyomasztó árnya: ".fuldoklom itt vagy ott akár a hal / kit közegéből más szűkebb közegbe / horgász rántott ki vagy maga az Úr / mindegy, akárcsak én, ő sem tanul / a sorsából, és táto-g-táto-g egyre, / míg hangtalan versébe belehal" (*Tavaszeveg*). Baka István, "szép, szomorú" verseit mégis örömmel olvashatjuk, mert mai költészetünkben ritkán felcsendülő jambikus sorai, kiművelt rímei, klasszikus tisztaságú képei révén könnyen utat találnak szívünkhöz.